

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HOÁ NGHỆ THUẬT

**PHÁT TRIỂN CÁC SẢN PHẨM VÀ DỊCH VỤ
VĂN HOÁ TẠI BẢO TÀNG DÂN TỘC HỌC
VIỆT NAM**

**KHOÁ LUẬN TỐT NGHIỆP CỬ NHÂN VĂN HOÁ
NGÀNH QUẢN LÝ VĂN HOÁ**

Giảng viên hướng dẫn : ThS. Phạm Bích Huyền
Sinh viên : Phan Phương Thảo
Lớp : QLVH 8C
Khoá học : 2007 - 2011

Hà Nội - 2011

MỤC LỤC

Mở đầu.....	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3. Mục tiêu của khóa luận	3
4. Những đóng góp của khóa luận	3
5. Phương pháp nghiên cứu.....	3
6. Bố cục khóa luận.....	4
Chương 1: Cơ sở lý luận chung về sản phẩm dịch vụ văn hóa và quản lý các sản phẩm và dịch vụ văn hóa.....	5
1.1. Sản phẩm và dịch vụ văn hóa văn hóa	5
1.2. Quản lý hoạt động kinh doanh sản phẩm và dịch vụ văn hóa	10
Chương 2: Thực trạng các sản phẩm văn hóa và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam.....	13
2.1 Giới thiệu chung về Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam	13
2.1.1. Quá trình hình thành và phát triển Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam.....	13
2.1.2. Chức năng và nhiệm vụ.....	14
2.1.3. Cơ cấu tổ chức.....	15
2.2. Thực trạng các sản phẩm văn hóa và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam.....	16
2.2.1. Các sản phẩm văn hóa.....	17
2.2.1.1. Các ấn phẩm	17
2.2.1.2. Đồ lưu niệm.....	21
2.2.2. Các dịch vụ văn hóa	23
2.2.2.1. Hướng dẫn thăm quan tại khu trưng bày tòa nhà Trống Đồng.....	23
2.2.2.2. Hướng dẫn thăm quan về các ngôi nhà tại khu trưng bày ngoài trời.....	32
2.2.2.3. Trình diễn nghệ thuật truyền thống.....	38
2.2.2.4. Tổ chức các chương trình nhân dịp các ngày lễ.....	42

2.2.2.5. Tổ chức chương trình hội thảo, giao lưu về các vấn đề văn hóa, dân tộc, con người.....	45
2.2.2.6. Hoạt động phục vụ thiếu nhi - giáo dục nghệ thuật	47
2.2.2.7. Dịch vụ quay phim, chụp ảnh	49
2.2.2.8. Dịch vụ ẩm thực	50
Chương 3: Một số giải pháp phát triển các sản phẩm và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng dân tộc học Việt Nam	51
3.1. Đối với tổ chức.....	51
3.1.1. Phát triển nguồn nhân lực	51
3.1.2. Đầu tư cơ sở vật chất.....	51
3.1.3. Tài chính.....	53
3.1.4. Thúc đẩy hoạt động Marketing	54
3.1.5. Đa dạng hóa các hoạt động của bảo tàng	55
3.2. Đối với xã hội.....	55
3.2.1 Đa dạng hóa các nguồn tài trợ.....	55
3.2.2. Hướng dẫn du khách thăm quan	58
Kết luận	60
Tài liệu tham khảo.....	61
Phụ lục	62

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Các hoạt động văn hóa hiện nay đang diễn ra hết sức phong phú và đa dạng, những sản phẩm được đưa tới công chúng qua nhiều phương thức, đem lại nhiều những món ăn tinh thần bổ ích. Với riêng mỗi một lĩnh vực cũng như là các ngành nghiên cứu, văn hóa, du lịch, kinh tế... khác nhau thì việc phát triển các loại hình sản phẩm văn hóa du lịch lại có ý nghĩa khác nhau, đem lại nhiều lợi ích; đối với ngành văn hóa đó là công cuộc đưa những giá trị văn hóa, những giá trị vật thể và phi vật thể đến với đông đảo công chúng, để họ hiểu và có ý thức bảo vệ, giữ gìn; đối với lĩnh vực du lịch, kinh tế đây là cơ hội đem lại nhiều mặt lợi ích, khi sử dụng các sản phẩm này đã chính là góp phần thúc đẩy sự phát triển của chúng, đưa chúng trở thành những sản phẩm không chỉ đơn thuần là hàng hóa vật chất mà cao hơn là hàng hóa văn hóa, thứ hàng hóa đặc biệt, đem lại những điều kiện để có thể làm tốt việc bảo tồn và phát huy các giá trị, duy trì và phát triển một cách có hiệu quả để đưa tới công chúng.

Bảo tàng - một thiết chế văn hóa mang ý nghĩa hết sức quan trọng với đời sống xã hội, với sự phát triển của một nền văn hóa trong xu hướng toàn cầu hóa - hội nhập nhưng không hòa tan. Bảo tàng với nhiệm vụ lưu giữ, sưu tầm trưng bày những hiện vật có giá trị đem lại cho công chúng có cái nhìn đầy đủ hơn về lịch sử, văn hóa, các giá trị nhân văn, nhân đạo sâu sắc. Với chức năng và nhiệm vụ như vậy hiện nay có rất nhiều những bảo tàng đang làm hết sức mình, đem lại cho công chúng những sản phẩm văn hóa tốt nhất, đúng với lĩnh vực nghiên cứu, sưu tầm, trưng bày của bảo tàng, mở cửa tham quan giới thiệu cho du khách những giá trị chân thực. Hoạt động của bảo tàng trong những năm gần đây không chỉ đơn thuần là nghiên cứu, bảo quản, phục chế, trưng bày những hiện vật, mở cửa đón khách thăm quan nữa mà đứng trước nhu cầu ngày càng cao của xã hội về khám phá, tìm hiểu các giá trị văn

hóa và những di sản văn hóa thì các bảo tàng luôn hướng tới khai thác các giá trị lịch sử, văn hóa của các hiện vật, đưa ra những hoạt động, chương trình thăm quan du lịch bổ ích, kết hợp thăm quan, tìm hiểu, khám phá và có cơ hội trực tiếp tham gia vào chính những hoạt động văn hóa, du lịch đó.

Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam, một bảo tàng mang đậm tính nhân văn, tính lịch sử và tính dân tộc học được hình thành và phát triển trong hơn một thập kỉ qua đã đem lại những ý nghĩa to lớn trong việc đưa hình ảnh 54 dân tộc Việt Nam tới công chúng trong nước và quốc tế. Hoạt động của bảo tàng trong những năm gần đây hết sức phát triển, những sản phẩm văn hóa mà bảo tàng mang lại hết sức độc đáo, mới lạ và thu hút đông đảo sự quan tâm của công chúng trong nước và quốc tế cũng như nhận được sự đánh giá cao khi đưa tới công chúng không chỉ là những giá trị văn hóa mà tác động tới nhận thức của công chúng để họ hiểu và có ý thức trong việc giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa, lịch sử, nhân văn...

Trong thời gian thực tập tại bảo tàng ngoài tìm hiểu về quá trình hình thành và phát triển của bảo tàng cũng như về những hoạt động của bảo tàng em còn được thăm quan và tìm hiểu về cuộc sống, về con người của các dân tộc anh em qua những hiện vật sống tại bảo tàng trong khu trưng bày trong nhà và ngoài trời. Đây là cơ hội tốt để em có thể tìm hiểu và học tập những vấn đề liên quan tới chuyên ngành và công việc sau này của mình.

Với những điều kiện trong thời gian thực tập cũng như với sự tìm hiểu, nghiên cứu của bản thân em đã quyết định chọn đề tài liên quan tới Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam cụ thể là các sản phẩm và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam với tên đề tài: ***“Phát triển các sản phẩm và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam”***

Với thời gian và điều kiện có hạn, khóa luận chỉ giới thiệu những nét khái quát nhất về các sản phẩm và dịch vụ văn hóa hiện có tại Bảo tàng, qua đó đưa ra một số nhận định cá nhân cũng như một số ý kiến, giải pháp nhằm

phát triển hơn nữa giá trị của các sản phẩm, dịch vụ nhằm mục tiêu đem lại cho công chúng những sản phẩm có chất lượng

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu của khóa luận là các sản phẩm văn hóa: các hình thức thăm quan tại bảo tàng, các loại hình nghệ thuật truyền thống được trình diễn tại bảo tàng, các dịch vụ tổ chức sự kiện, các chương trình nghệ thuật hiện có tại bảo tàng.

- Phạm vi nghiên cứu là các sản phẩm văn hóa nói trên có từ khi hoạt động của bảo tàng được bắt đầu và sẽ được triển khai trong thời gian sắp tới. Cụ thể là từ năm 1997 đến nay.

3. Mục tiêu của khóa luận

- Giới thiệu về Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam, những hoạt động mà Bảo tàng đã làm được có ý nghĩa với việc bảo tồn, giới thiệu và phát huy các giá trị văn hóa, lịch sử và với lĩnh vực nghiên cứu dân tộc học.

- Giới thiệu những sản phẩm, dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng dân tộc học, làm nổi bật sự khác biệt của Bảo tàng với những Bảo tàng khác.

- Đưa ra một số nhận định cá nhân và những ý kiến đóng góp cho việc phát triển các sản phẩm và dịch vụ văn hóa và giới thiệu, quảng bá hơn nữa hình ảnh của Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam tới công chúng trong và ngoài nước

4. Những đóng góp của khóa luận

- Giới thiệu một cách có hệ thống các sản phẩm văn hóa hiện đang có tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam

- Bước đầu đưa ra một số những giải pháp nhằm phát triển hoạt động của Bảo tàng và giới thiệu hơn nữa các sản phẩm văn hóa du lịch chất lượng của Bảo tàng tới công chúng.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp điền dã

- Phương pháp thu thập và xử lý tài liệu

- Phương pháp nghiên cứu kế thừa
- Phương pháp tổng hợp
- Phương pháp phân tích

6. Bố cục khóa luận

Ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục khóa luận gồm 3 chương sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận chung về sản phẩm và dịch vụ văn hóa

Chương 2: Giới thiệu về Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam và Thực trạng các sản phẩm và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng dân tộc học Việt Nam.

Chương 3: Một số giải pháp phát triển các sản phẩm và dịch vụ văn hóa tại Bảo tàng Dân tộc học Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. TS. Lê Duy Đại (chủ biên), Hà nội – 2004, *Các ngôi nhà khu trưng bày ngoài trời Bảo tàng dân tộc học Việt Nam*. Nxb Khoa học Xã hội.
2. GS. Phạm Xuân Nam. Hà nội 1996. *Văn hóa và kinh doanh*. Nxb Khoa học Xã hội
3. Nxb Khoa học xã hội, 2005, *Bảo tàng dân tộc học Việt Nam - 10 năm xây dựng và phát triển*.
4. Nxb Chính trị Quốc gia. 2004, *Luật Di sản văn hóa*
5. Nxb Chính trị quốc gia. 2005, *Luật Du lịch*
6. NXb Chính trị quốc gia. 2004. *Luật Xuất bản*.
7. GS.VS. Nguyễn Duy Quý (Chủ biên), Hà Nội – 2003. *Trung tâm khoa học Xã hội và Nhân văn Quốc gia – 50 năm xây dựng và phát triển*. Nxb Khoa học xã hội
8. TS. Phan Thanh Tá. *Bài giảng môn Kinh tế học văn hóa*. Khoa quản lý văn hóa nghệ thuật. Đại học văn hóa Hà Nội.
9. PGS. TS Phan Văn Tú. 1999. *Đại cương về khoa học quản lý*, Nxb Văn hóa thông tin
10. Website: www.vme.org.vn, website chính thức của Bảo tàng dân tộc học Việt Nam.